

EGYSÉGES EURÓPAI HOZZÁFÉRÉSI PONT

- Az egységes európai hozzáférési pontra vonatkozó uniós jogszabályok 2023. december 13-án kerültek elfogadásra.
- A tagállamok a szükséges módosításokat 2026. január 10-ig fogadják el.
- Az információk gyűjtése 2026. július 10-től kezdődik a hozzáférési ponton.
- Az egységes európai hozzáférési pont várhatóan 2027. július 10. után a nyilvánosság számára is elérhetővé válik.
- A tagállamok 2030. január 9-ig kijelölik azokat a gyűjtőszervezeteket, amelyek az önkéntes alapon benyújtásra kerülő információk begyűjtéséért lesznek felelősek.
- 2030. január 10-től az önkéntes alapon benyújtott információk is megjelennek az egységes európai hozzáférési ponton a gyűjtőszervezetek közreműködésével.

A Képviselői Információ Szolgálat Infojegyzete a Kormány [T/12797.](#) számon benyújtott törvényjavaslatához kapcsolódóan mutatja be az egységes európai hozzáférési pont létrehozásának céljait, az uniós szabályozást és a tagállamok kapcsolódó feladatait.

Bevezetés

Az [egységes európai hozzáférési pont](#) (European single access point, ESAP) célja, hogy egyszerűbbé tegye a pénzügyi és nem pénzügyi információkhoz való hozzáfutást valamennyi érdekelt számára. Az adatokhoz való könnyű és strukturált hozzáférés kiemelt jelentőségű annak érdekében, hogy a gazdaság és a társadalom egyes szereplői megalapozott, társadalmi és környezeti szempontból felelős befektetési döntéseket hozhassanak.

A megbízható és rendszerezett információkat tartalmazó adattér a kis- és középvállalkozásokat is segíti majd a várakozások szerint azzal, hogy kibővíti a növekedési és láthatósági lehetőségeiket.

UNIÓS SZABÁLYOZÁS

Az Európai Bizottság a **Tőkepiaci Unió 2020-as új cselekvési terve** ([COM\(2020\) 590 final](#)) részeként, az uniós tőkepiacok további integrációja érdekében javasolta az egységes európai hozzáférési pont létrehozását, amely központosított hozzáférést biztosít majd a befektetők számára a pénzügyi és a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati információkhoz.

Az ESAP az **EU digitális pénzügyi stratégiájához** ([COM\(2020\) 591 final](#)) is kapcsolódik, része azoknak az uniós kezdeményezéseknek, amelyek elősegítik az innovációt a pénzügyi szolgáltatások terén az információtechnológiai infrastruktúra fejlesztésével.

Az új rendszer emellett támogatja az **európai zöld megállapodás** ([COM\(2019\) 640 final](#)) célkitűzéseinek megvalósulását is. Az EU zöld átállása nem valósítható meg uniós és tagállami forrásokból, a magántőke bevonása nélkül. Azonban a magántőke környezeti és társadalmi szempontból tudatos befektetések felé történő becsatornázásához elengedhetetlen, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos információk könnyen hozzáférhetőek legyenek a befektetők számára.

Az egységes európai hozzáférési pontra vonatkozó rendelkezéseket a 2023. decemberében elfogadott [\(EU\) 2023/2859 rendelet](#) tartalmazza. A rendelethez kapcsolódóan szükségessé váló, az összesen 19 ágazati rendeletet érintő módosításokat az [\(EU\) 2023/2869 rendelet](#), a 16 ágazati irányelv módosítását az [\(EU\) 2023/2864 irányelv](#) tartalmazza.

A **hozzáférési pontot** az Európai Értékpapírpiazi Hatóság ([ESMA](#)) állítja fel **2027. július 10-ig**, és működteti ezt követően. A rendszer működtetése során az ESMA együttműködik a társhatóságokkal, így az Európai Bankhatósággal ([EBA](#)) és az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíjhatósággal ([EIOPA](#)) is.

Az ESAP felállításával kapcsolatosan szükséges módosítások többségét **a tagállamok 2026. január 10-ig ültetik át** a jogrendjükbe az egyes ágazati jogszabályok módosításával. Az értékpapírok kibocsátását szabályozó, ún. átláthatósági irányelv ([2004/109/EK](#)) módosított szabályainak átültetését a tagállamoknak azonban már 2025. július 10-ig meg kellett tenniük, a rendszer elindítása ugyanis az átláthatósági irányelvben meghatározott adatokkal történik majd. Szintén már az első szakaszban felkerülnek az adattérbe a short ügyletekről szóló [236/2012/EU](#) rendelet, valamint a [\(EU\) 2017/1129](#) (ún. prospektus) rendelet által meghatározott információk.

A **hazai szabályozásba történő átültetés** első része a tőkepiacról szóló [2001. évi CXX. törvény](#) (Tpt.) módosításával már megtörtént, azonban a többi ágazati jogszabály módosítása még a továbbiakban várható.

A RENDSZER MŰKÖDÉSE

Az **egységes európai hozzáférési ponton elérhető információk** két nagy csoportba sorolhatók:

- az egyes uniós aktusok alapján **kötelezően nyilvánosságra hozandó információk**,
- a jogalanyok által **önkéntesen nyilvánosságra hozott információk**.

Maga a rendelet **nem állapít meg új közzétételi kötelezettséget**, a hozzáférési pont újdonsága abban rejlik, hogy a jövőben ezek az információk egy helyen és egységes módon, összehasonlíthatóan lesznek elérhetőek.

A rendelet mellékletében felsorolja azokat az uniós rendeleteket és irányelveket, amelyek tartalmazzák a kötelezően nyilvánosságra

hozandó információk körét. A **pénzügyi közvetítő rendszer uniós koordináció alá eső területeit lefedő kör** kiterjed többek között a hitelintézetekre, befektetési vállalkozásokra, pénzpiaci alapokra, biztosítókra, alternatív befektetési alapkezelőkre és a foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézményekre.

A rendszerben **múltbeli információk is** megjeleníthetők az információk elérhetőségének és összehasonlíthatóságának érdekében. A rendelet azt is előírja, hogy az egységes európai hozzáférési pontot úgy kell kialakítani, hogy az **a jövőbeli jogalkotási aktusokból származó információk** közzétételét is lehetővé tegye majd.

A rendszer **az első időszakban még korlátozott adatkörrel fog működni** annak érdekében, hogy a tagállamok és a rendszer fel tudjon készülni a teljes körű működésre, illetve, hogy a gyakorlatban felmerülő hibák orvosolhatóak legyenek. Ezt követően folyamatosan kerülnek bevezetésre az újabb funkciók és történik az adatkör bővítése.

A rendszer elsősorban a kötelezően nyilvános információk közzétételére fókuszál, azonban **2030. január 10-től** arra is lesz lehetőség, hogy a tagállamok joghatósága alá tartozó jogalanyok önkéntes alapon bővítsék a nyilvánosságra hozandó adatok körét.

Ahhoz, hogy az **önkéntesen benyújtott adatok** összehasonlíthatóak legyenek egymással és a kötelező adatkörrel, a felügyeleti hatóságok egységes formátumot dolgoznak ki azok megjelenítésére az adatkörben. Ezt követően a tagállamok kijelölik a gyűjtőszervezeteket, amelyek az információt fogadni tudják.

Önkéntes alapon olyan információk közzétételére lesz mód, amelyek valamely kötelező erejű uniós jogi aktusban szerepelnek. A hozzáférési ponton így lehetőség lesz például a kötelezően előírtnál részletesebben vagy az előírtnál sűrűbb időközökben megjeleníteni a fenntarthatósággal kapcsolatos információkat. Az így feltöltött adatoknál a rendszer minden esetben jelzi, hogy önkéntesen megadott információról van szó.

Az egységes európai hozzáférési pont funkciói

A rendszer létrehozásának célja az adatokhoz történő gyors és egyszerű hozzáférés biztosítása, ennek érdekében a rendelet meghatározza azokat a funkciókat, amelyekkel a hozzáférési pontnak rendelkeznie kell már az elindulástól kezdve.

A rendszerben rendelkezésre álló információk között **az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelvén** lehet majd böngészni, ideértve a metaadatok alapján történő keresést is. A nyelvi változatokat gépi fordítás állítja elő. Emellett a **fogyatékossgal élő személyek igényeit** is figyelembe vevő felhasználóbarát felületet kell kialakítani.

A rendszert úgy kell felállítani, hogy jól kereshetően **akár nagyobb mennyiségű adat letöltésére is lehetőség** legyen.

A rendszer költséghatékonyságának biztosítása érdekében az **adatok géppel olvasható formátumban, automatizált úton** kerülnek a rendszerbe, a gyűjtőszervezetek azokat egyetlen alkalmazásprogramozási felületen töltik fel.

A **szolgáltatás igénybevétele**, azaz az adatok közötti keresés, elérés és a letöltés **ingyenes**, azonban a rendelet lehetővé teszi az ESMA számára, hogy **egyes szolgáltatásokért díjat** számítson fel. Ilyen például a magas karbantartási vagy támogatási költséggel járó szolgáltatások, vagy a nagy mennyiségű információk keresésével, letöltésével járó keresések esetén felszámítható díj, amely azonban nem haladhatja meg az adott szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban közvetlenül felmerülő költségeket. A befolyt összegeket a hozzáférési pont általános működésére kell fordítani.

Gyűjtőszervezetek

Mivel nincs az uniós jogban létrehozott olyan szervezet, amely az unió területén egységes gyűjtőszervezetként működhetne, így a tagállamok lesznek felelősek az információgyűjtés megszervezéséért. **Minden tagállam kijelöl egy olyan intézményt**, amely az adott tagállamban megszervezi a nyilvánosságra hozandó adatok

összegyűjtését és továbbítását az ESMA-hoz. A rendelet tág körben határozza meg a lehetséges intézmények körét, így gyűjtőszervezet lehet például valamelyik tagállami hivatal, ügynökség vagy nyilvántartás. A költséghatékonyság érdekében a már létező, az információ begyűjtésére, továbbítására, tárolására kialakított csatornák kibővítése várható a tagállamok részéről. A szervezetek jegyzéke naprakészen lesz elérhető az ESMA honlapján.

A gyűjtőszervezetek térítésmentesen továbbítják az információkat és biztosítják, hogy **az információk legalább tíz éven keresztül** rendelkezésre álljanak. Ez alól csak azok az információk jelentenek kivételt, amelyek személyes adatokat tartalmaznak; ezek – a vonatkozó adatvédelmi szabályoknak megfelelően – legfeljebb öt éven keresztül tárolhatóak.

Az **információk pontosságáért** és hiánytalanságáért az azokat a gyűjtőszervezetek felé lejelentő **jogalanyok felelnek**, de csak azon a nyelven, amelyen a benyújtás megtörtént. A gyűjtőszervezetek elutasíthatják azoknak az információknak a továbbítását, amelyeknek a közzététele nem felel meg a jogszabályoknak, vagy nem megfelelően kerültek átadásra, esetleg visszaélészerűek.

Az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) feladatai

Az egységes európai hozzáférési pont **felállításáért, működtetéséért** a társhatóságokkal (EBA, EIOPA) együttműködve **az ESMA lesz a felelős**.

Az uniós felügyeleti hatóságok feladatába tartozik annak biztosítása, hogy a jogalanyok által feltöltött adatok indokolatlan **késedelem nélkül hozzáférhetővé váljanak** a hozzáférési ponton. Azt is biztosítaniuk kell, hogy az információk havi szinten az idő 97 százalékában **folyamatosan hozzáférhetőek legyenek**. Emellett az ESMA feladata lesz az informatikai **biztonsági politika kidolgozása**, amelyet folyamatosan felülvizsgál majd a kiberbiztonsági trendek, potenciális fenyegetések tükrében.

Az **információk megfelelőségének ellenőrzésére** az ESMA automatizált validálást végez, emellett további adatminőségi, adatintegritási és származási igazolási ellenőrzésekre is lehetőséget ad a rendelet.

Az ESMA a társhatóságokkal együttműködve az ESAP működéséről **éves jelentést** készít, amelyben meghatározott minőségi és mennyiségi mutatók alapján bemutatja annak működését az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

HOZZÁFÉRÉSI PONTOK A VILÁGBAN

A tőkepiacokon az információáramlás kulcsfontosságú, így világszerte több olyan rendszer felállításra került, amely központi jellegű hozzáférési pontot jelent a tőkepiaci szereplők adataihoz.

Az **USA**-ban 1993-tól gyűjtik az adatokat elektronikus úton, annak érdekében, hogy a befektetők és a pénzügyi piac más résztvevői gyorsan hozzáférjenek az információkhoz, ezzel növelve az értékpapírpiacon hatékonyságát és átláthatóságát. A folyamatosan fejlesztett **EDGAR-rendszer** (Electronic Data Gathering, Analysis, and Retrieval) szövetségi, nyilvános és ingyenesen igénybe vehető hozzáférési pontot biztosít az Értékpapír- és Tőzsdebizottság

üzemeltetésében. Az EDGAR naponta körülbelül 4700 bejelentést dolgoz fel, ami évente háromezer terrabájtnyi adatot jelent. Minden évben átlagosan 40 ezer új bejelentő kerül a rendszerbe.

Japánban 2008 óta működik elektronikus vállalati közzétételi rendszer, az **EDINET** (Electronic Disclosure for Investors' NETwork), amit a Pénzügyi Szolgáltatási Ügynökség üzemeltet, és amelybe minden Japánban tőzsdén jegyzett vagy jelentős tőkét bevonó vállalatnak és befektetési alapnak meg kell jelentetnie a kötelezően benyújtandó dokumentumait. 2023 óta hitelesítési funkcióval is rendelkezik a rendszer.

A kanadai tőzsdefelügyelet országos szövetsége által üzemeltetett **SEDAR**-rendszer (System for Electronic Document Analysis and Retrieval) 1997 óta működik **Kanadában**. Az elektronikus bejelentési és adathozzáférési rendszer továbbfejlesztett változata, a SEDAR+ 2023-ban került bevezetésre, amelybe több korábbi rendszer integrálása történt meg, így a korábbi SEDAR mellett például a kereskedési tilalmi nyilvántartás (Cease Trade Order, CTO) és a fegyelmi listák (Disciplined List, DL).

Szingapúrban a **SGXNet** szintén webalapú platform, amelyen a tőzsdén jegyzett kibocsátók tehetik közzé a vállalatra vonatkozó dokumentumokat, bejelentéseket.

Források:

- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2023/2859 Rendelete](#) a pénzügyi szolgáltatások, a tőkepiacok és a fenntarthatóság szempontjából lényeges, nyilvánosan elérhető információkhoz központosított hozzáférést biztosító egységes európai hozzáférési pont létrehozásáról
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2023/2869 Rendelete](#) az egyes rendeleteknek az egységes európai hozzáférési pont létrehozása és működése tekintetében történő módosításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2023/2864 irányelve](#) az egyes irányelveknek az egységes európai hozzáférési pont létrehozása és működése tekintetében történő módosításáról
- Az Európai Bizottság hatástanulmánya [SWD\(2021\) 344 final](#)
- Az Európai Unió összefoglaló tájékoztatója [az európai egységes hozzáférési pontról](#)
- Az Európai Értékpapír-piaci Hatóság [\(ESMA\)](#) honlapja

Készítette: dr. Tóth Melinda
Képviselői Információs Szolgálat
E-mail: infoszolg@parlament.hu

infoszolg

Internet: www.parlament.hu/infoszolg
Intranet: intra.parlament.hu/infoszolg/
Telefon: (1) 441-6486